सर्वमंगल माङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके । शरण्ये त्र्यंबके गौरि नारायणि नमोऽस्तु ते ।।

संस्थापक डी. एन. शिर्के यांचे सर्वाधिक लोकप्रिय प्रकाशन || श्री गुरुदेव दत्तात्रेय प्रसन्न || पुणे व सातारा आवृत्ती

शास्त्रशुध्द संपूर्ण वार्षिक पंचांग

श्री महालक्ष्मी®

सरस्वती पब्लिशिंग कंपनी प्रा.लि., कोल्हापूर | Mahalaxmi.com.co

१ जानेवारी २०२४

मार्गशीर्ष–पौष
श्री शालिवाहन शके १९४५

विक्रम संवत् २०८०
शिवशक ३५०

सौर शिशिर ऋतू
उत्तरायण

राहू काल

रविवार	दुपारी ४.३० ते ६.००
सोमवार	सकाळी ७.३० ते ९.००
मंगळवार	दुपारी ३.०० ते ४.३०
बुधवार	दुपारी १२.०० ते १.३०
गुरुवार	दुपारी १.३० ते ३.००
शुक्रवार	सकाळी १०.३० ते १२.००
शनिवार	सकाळी ९.०० ते १०.३०

वार					
रवि	(राहू काल)	मार्गशीर्ष कृ.११ विशाखा **७** सफला एकादशी श्री यल्लमा यात्रा खंडेराजुरी ता.मिरज, मुकुंदराजस्वामी यात्रा अंबाजोगाई मु.२४	पौष शु.३/४ धनिष्ठा **१४** भोगी धनुर्मास समाप्ती विनायक चतुर्थी, सूर्याचा मकर राशीत प्रवेश उ.रात्री २.४२ मराठा शौर्य दिवस बसताडा पानिपत, यल्लमादेवी यात्रा सावळज ता.तासगाव मु.२	पौष शु.११ रोहिणी **२१** पुत्रदा एकादशी श्री दासगणू महाराज जयंती गोरटा जि.नांदेड भारतीय माघ मासारंभ प्रवास करणेस शुभ मु.९	पौष कृ.३ मघा **२८** भद्रा सायं.४.५१ नंतर ह.बाबासाहेब काद्री उरूस औज(मं) ता.द.सोलापूर मु.१६
सोम	मार्गशीर्ष कृ.५ मघा **१** Mahalaxmi.com.co नूतन वर्षाभिनंदन जमादिलाखर मु.१८	मार्गशीर्ष कृ.१२ अनुराधा **८** स्वामी स्वरुपानंद जयंती पावस सोपानकाका पु.ति.सासवड रेणुका यात्रा म्हसवड ता.माण यल्लमादेवी यात्रा कलेढोण ता.खटाव जि.सातारा मु.२५	पौष शु.५ शततारका/पू.भाद्र. **१५** सेना दिन मकर संक्रांती संक्रमण पुण्यकाल स.७.१७ ते सायं.६.२०, मार्लेश्वर यात्रा मारळ जि.रत्नागिरी, सांबस्वामी सलगर महाराज पु.ति.कुर्डुवाडी राजा भगीरथ जयंती मु.३	पौष शु.१२ मृग **२२** खंडोबा यात्रा पाल जि. सातारा, मोराळे व पाचवड ता.खटाव, थापलिंग ता.आंबेगाव श्री अण्णाबुवा कालगांवकर जयंती पुणे मु.१०	पौष कृ.४ पूर्वा फाल्गुनी **२९** संकष्ट चतुर्थी चंद्रोदय रात्री ९.२५ तळेश्वर यात्रा तळदेव ता. महाबळेश्वर मु.१७
मंगळ	मार्गशीर्ष कृ.६ पूर्वा फाल्गुनी **२** मोऱ्या गोसावी संजीवन समाधी चिंचवड पुणे, कर्मवीर विठ्ठल रामजी शिंदे पुण्यदिन बुध मार्गी मु.१९	मार्गशीर्ष कृ.१३ ज्येष्ठा **९** भौमप्रदोष शिवरात्री, संताजी जगनाडे महा.पु.ति.सदुंबरे ता.मावळ गुळवणी महा.जयंती सांगली कर्जव्यवहार करू नयेत मु.२६	पौष शु.६ उ.भाद्र. बांगर–६ **१६** छत्रपती संभाजीराजे राज्याभिषेक दिन, गणेश यात्रा सिध्दापूर ता.मंगळवेढा महादेव गोविंद रानडे पुण्यदिन किंक्रांत, करिदिन मु.४	पौष शु.१३ आर्द्रा **२३** नेताजी जयंती श्री बाळासाहेब ठाकरे जयंती *भौमप्रदोष*, कालरात्री नवरात्रारंभ वरदायिनीदेवी यात्रा लाखवड ता.महाबळेश्वर मु.११	पौष कृ.४ उत्तरा फाल्गुनी **३०** 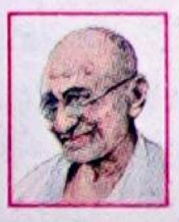 हुतात्मा दिन महात्मा गांधी पुण्यदिन बोअरिंग मारणेस शुभ मु.१८
बुध	मार्गशीर्ष कृ.७ उत्तरा फाल्गुनी **३** ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले जयंती महिला मुक्तिदिन, यल्लमा यात्रा गव्हाण ता.तासगाव मु.२०	मार्गशीर्ष कृ.१४ मूळ **१०** Mahalaxmi.com.co विश्व हिंदी दिन अमावास्या रात्री ८.११ नं. सेवागिरी महाराज रथोत्सव पुसेगाव जि.सातारा मु.२७	पौष शु.७ रेवती **१७** संत ताजुद्दिनबाबा जन्मदिन नागपूर, खंडोबा यात्रा करंजे ता.खानापूर जि.सांगली पंचक उ.रात्री ३.३३ पर्यंत गुरू गोविंदसिंह जयंती मु.५	पौष शु.१४ पुनर्वसु **२४** पौर्णिमा रात्री ९.४९ नंतर येळापूर यात्रा ता.शिराळा श्री वाग्देव महाराज रथोत्सव वाठार स्टेशन ता.कोरेगाव राष्ट्रीय बालिका दिन मु.१२	पौष कृ.५ हस्त **३१** अवतार मेहेरबाबा अमरतिथी कोटणीस महा.पु.ति.सांगली राऊळ महा.पुण्यदिन पिंगुळी श्री महालक्ष्मी सायं.किरणोत्सव प्रा.कोल्हापूर रज्जब मु.१९
गुरु	मार्गशीर्ष कृ.८ हस्त **४** कालाष्टमी रामवरदायिनी व नवलाईदेवी यात्रा खावली ता.जि.सातारा भैरवनाथदेव जयंती अपशिंगे (मि.) ता.खटाव, शितळादेवी यात्रा उर्से ता.मावळ मु.२१	मार्गशीर्ष कृ.३० पूर्वाषाढा **११** लालबहाद्दूर शास्त्री पुण्यदिन दर्श वेळा अमावास्या सायं. ५.२७ पर्यंत, ताम्हणकर महा. पु.ति.सांगली, राष्ट्रीय रस्ते सुरक्षा सप्ताह प्रारंभ मु.२८	पौष शु.८ अश्विनी **१८** दुर्गाष्टमी शाकंभरीदेवी नवरात्रारंभ सोमजाई जाखमाता प्रतिष्ठान दिन फळसप ता.म्हसळ यल्लमादेवी यात्रा वज्रचौंडे ता.तासगाव जि.सांगली मु.६	पौष शु.१५ पुनर्वसु **२५** मतदार दिन पर्यटन दिन शाकंभरी पौर्णिमा रात्री ११.२३ पर्यंत, माघ स्नानारंभ कुलधर्म, श्री यमाई यात्रा औंध गुरुपुष्यामृत स.८.१५ नं.अहोरात्र काळुबाई यात्रा मांढरगाव मु.१३	**गोव्यातील उत्सव** (पहा खाली)
शुक्र	मार्गशीर्ष कृ.९ चित्रा **५** परमहंस योगानंद जयंती सोमजादेवी रथयात्रा श्रीवर्धन सेवागिरी महाराज पु.ति.उत्सव पुसेगाव जि.सातारा मु.२२	पौष शु.१ उत्तराषाढा **१२** राष्ट्रीय युवक दिन राजमाता जिजाऊ जयंती स्वामी विवेकानंद जयंती अंबिका यात्रा नाईचाकुर ता.उमरगा चंद्रदर्शन जमादिलाखर मु.२९	पौष शु.९ भरणी **१९** Mahalaxmi.com.co कैवल्याश्रमस्वामी पुण्यतिथी शिवडाव ता.कणकवली मु.७	पौष कृ.१ पुष्य **२६** प्रजासत्ताक दिन भगवानबाबा पु.ति.भगवानगड केशवबुवा पुरकर पु.ति.पारनेर हाजीगाजी यात्रा कोरेगाव ता.वाळवा जि.सांगली मु.१४	
शनि	मार्गशीर्ष कृ.१० स्वाती **६** 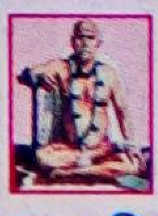 गोंदवलेकर महाराज पु.ति. भगवान पार्श्वनाथ जयंती (जन्मकल्याणक), रंगनाथस्वामी पुण्यतिथी निगडी ता.कोरेगाव पत्रकार दिन मु.२३	पौष शु.२ श्रवण २ रा शनि. **१३** श्री नृसिंह सरस्वती जयंती सिध्देश्वर यात्रा प्रा.सोलापूर (४ दिवस), पंचक रा.११.३५ नं. अजमेर उरूस प्रा. रज्जब मु.१	पौष शु.१० कृत्तिका **२०** कुंभायन रात्री ७.३६ कोणजाईदेवी यात्रा तळा ता.माणगाव जि.रायगड मु.८	पौष कृ.२ आश्लेषा ४ था शनि. **२७** यल्लमा यात्रा आरग ता.मिरज जडीबसवलिंगेश्वर महास्वामी रथोत्सव केसरजवळगा ता. उमरगा, खंडोबा यात्रा कोरठण पिंपळगाव रोठा ता.पारनेर मु.१५	

गोव्यातील उत्सव

दि.१ सातेरी जत्रा आगरवाडा
दि.३ श्री महालक्ष्मी मंदिर जीर्णोध्दार दिन उत्सव पणजी
दि.११ श्री गजांतलक्ष्मी रवळनाथ जत्रा मार्शेल फोंडा
दि.१५ श्री महामायादेवी जत्रा नेत्रावळी–नुने
दि.१५ ते दि.१९ श्री शांतादुर्गा कुंकळ्ळीकरीण जत्रोत्सव फातर्पा–केपे
दि.२३ शांतादुर्गा चामुंडेश्वरी कुडतरी महामाया जत्रा अवेडे–केंपे
दि.२४ बोडगेश्वर जत्रा म्हापसा
दि.२५ घुडो–अवेडे जत्रा, श्री देवकी–कृष्ण जत्रा माशेल

या महिन्यातील यात्रा, जयंती, पुण्यतिथी, उत्सव इ.माहिती या महिन्याचे मागे पहा

वास्तू मुहूर्त–दि.३,४,६,८, दि.१३,१७,२२,२५,२६,३१
जावळ मुहूर्त–दि.१,२,३,४,५,८, दि.१७,२२,२५,२६,२८,३०,३१

राशिभविष्य

राशी	भविष्य
मेष	कायमस्वरूपाची नोकरी मिळेल. मुलांच्या बाबतीत भाग्यकारक घटना घडतील. परदेशगमनाची संधी मिळेल. नवीन कल्पना सुचतील. विवाह जुळेल. स्त्री व भागीदार यांचेकडून लाभ होईल. महिना प्रगतीकारक राहील. चंद्रबल – २, १५, १८, २०, २३
वृषभ	वरिष्ठांची मर्जी सांभाळा. मनोभंग होईल. पितृसुख लाभेल. विपरीत घटनेतून लाभ संभवतो. कर्णविकार जाणवेल. भावंडांना कष्ट होतील. परदेशगमनाची संधी लाभेल. मातेपासून दूर जावे लागेल. चंद्रबल – १५, १६, १७, २१, २२, २६, २७
मिथुन	पूर्वार्धात महत्त्वाच्या कामात यश मिळेल. उत्तरार्धात भावंडांना कष्ट होतील, त्यांचे गैरसमज होतील. घशाचे विकार जाणवतील. संततीची भरभराट होईल. विवाह जुळेल. श्रीमंत स्थळ मिळेल. चंद्रबल – १२, १६, १७, १८, १९, २०, २३, २४, २९
कर्क	पूर्वार्धात संधी चालून येईल. खूप धाडसी बनाल. मन स्थिर ठेवा. अतिआत्मविश्वास राहील. उत्तरार्धात सरकारी कामासाठी खर्च होईल. लोकोपयोगी कामे कराल. गुप्त शत्रू असतील. वाहनसौख्य लाभेल. चंद्रबल – १८, २०, २१, २२, २५, २७, ३०, ३१
सिंह	आत्मविश्वास वाढेल. शिक्षण, कला इत्यादी सर्व क्षेत्रात आघाडीवर रहाल. विवाह, संतती, तीर्थयात्रा, परदेशगमनास अनुकूल ग्रहमान राहील. उत्तरार्धात कमी श्रमात संधी मिळेल. बढती मिळेल. चंद्रबल – १२, १५, २१, २२, २३, २४, २८, २९
कन्या	वाहनसौख्य लाभेल. प्रॉपर्टीची कामे होऊ शकतील. विपरीत घटनेतून लाभ होतील. संततीच्या उधळपट्टीचा त्रास जाणवेल. तीर्थयात्रा घडतील. ज्ञान व कृतीच्या प्रेरणेने उद्योगी रहाल. मानहानी संभवते. चंद्रबल – १५, १७, २३, २४, २५, २६, २७, ३०
तूळ	महत्त्वाच्या कामात पूर्वार्धात यश मिळेल. पुरस्कार मिळतील. उत्तरार्धात मानसिक उद्विग्नता जाणवेल. भावंडांची जबाबदारी घ्यावी लागेल. चांगल्या अधिकाराची नोकरी मिळेल. यश खेचून आणाल. चंद्रबल – १२, १६, १७, १९, २५, २७, २८, २९
वृश्चिक	सरकारी लाभ होतील. जामीन राहू नका. संततीकडून जास्त अपेक्षा करू नका. हाताखालील व्यक्तींवर विसंबून राहू नका. उत्तरार्धात कामात यश मिळेल. प्रसूतीसमयी महिलांना त्रास संभवतो. चंद्रबल – १२, १९, २०, २२, २८, २९, ३१
धनू	नवीन भाग्यकारक कल्पना सुचतील. उत्तरार्धात कौटुंबिक त्रास जाणवेल. विवाह जुळेल. नियोजन चांगले राहील. बढती मिळेल. चांगल्या अधिकाराची नोकरी मिळेल. क्रीडा क्षेत्रात यश मिळेल. चंद्रबल – १५, २१, २२, २३, २४, ३०, ३१
मकर	पूर्वार्ध क्लेशदायक पण विपरीत घटनेतून लाभ संभवतो. चांगल्या अधिकाराची नोकरी मिळेल. आई–वडिलांच्या प्रकृतीची काळजी घ्या. निर्णायक कामात यश मिळेल. क्रोध आवरा. पित्ताचा त्रास संभवतो. चंद्रबल – १६, १७, २३, २४, २५, २७
कुंभ	श्रीमंत स्थळ मिळेल. दुर्व्यसनात खर्च होईल. धंदा–व्यवसायात अडचणी येतील. घरातील वृध्दांची काळजी घ्या. चांगल्या कामाचा मोबदला मिळेल. आर्थिक प्राप्ती होईल. भाऊबंदकी जाणवेल. चंद्रबल – १२, १५, १८, १९, २८, २९, ३०, ३१
मीन	कार्यक्षेत्र विस्तारेल. मानसन्मान लाभेल. अपेक्षेप्रमाणे अर्थप्राप्ती होईल. क्रोध आवरा. अतिमहत्त्वाकांक्षा नडेल. विवाह जुळेल. संतती होईल. उत्तरार्धात बढती मिळेल. विपरीत घटनेतून लाभ संभवतो. चंद्रबल – १२, १६, १७, २१, २२, ३०, ३१

सूचना : दिनदर्शिकेमध्ये जास्तीतजास्त माहिती देण्याचा आम्ही नेहमीच प्रयत्न करीत असतो. अधिकाधिक माहिती छापून आणणेसाठी आमचेकडे अनेक निवेदने, ठराव वगैरे येत असतात. सबब सर्वच संतांचे वगैरे फोटो छापणेस आम्हास मर्यादा आहेत याची कृपया नोंद घ्यावी.

शुभ दिवस–दि.२ सकाळी ११.४१ ते सायं.५.१० शुभ, दि.३,४,५ शुभ, दि.६ दु.१२.१९ प.शुभ, दि.८ शुभ, दि.१२,१३ शुभ दिवस, दि.१५ मध्यम, दि.१७ शुभ दिवस, दि.१८ स.९.२२ नं.शुभ दिवस, दि.२१ मध्यम दिवस, दि.२२,२४ शुभ दिवस, दि.२५ स.१०.३३ नंतर शुभ, दि.२७ दु.१.०० नंतर शुभ, दि.३०, ३१ शुभ दिवस

त्याज्य दिवस–दि.७,९,१०, दि.११,१४,१६,१९,२०,२८,२९

भूमिपूजन मुहूर्त–दि.१,३,४,८, दि.१३,१७,२२,२५,२६,२७,३१

साखरपुडा मुहूर्त–दि.२,३,४,५,६,८,१२,१३,१७,२२, दि.२७,२८,३०,३१ **विवाह मुहूर्त**–दि.२,३,४,५,६,८, दि.१२,१७,२७,२८,३०,३१ **उपनयन मुहूर्त नाहीत.**

मुहूर्त वेळा ऑक्टोबर महिन्याचे मागे पहा. सर्व हक्क प्रकाशकाच्या स्वाधीन

किंमत रु.५५.०० (१८% जी.एस.टी.सह)

सरस्वती पब्लिशिंग कंपनी प्रा. लि.
१२१७/२, ए वॉर्ड, शिवाजी पेठ,
कोल्हापूर. फोन : ०२३१-२५३०३२५

श्री लक्ष्मीव्रत असे करा

।। श्री लक्ष्मीव्रत कथा ।।

द्वापार युगातील गोष्ट. त्या काळी सौराष्ट्र देशामध्ये भद्रश्रवा नावाचा राजा राज्य करीत होता. तो मोठा विद्वान व वेदांत जाणणारा होता. त्याच्या राणीचे नाव सुरतचंद्रिका असे होते. त्यांना सात पुत्र व शामबाला नावाची एक कन्या होती. राजकन्या एके दिवशी आपल्या मैत्रिणींसह नगराबाहेरील उद्यानात विहार करीत असताना राजवाड्यामध्ये एक चमत्कारिक गोष्ट घडून आली. त्या दिवशी लक्ष्मीच्या मनात आले की, आपण राजवाड्यात जाऊन सुरतचंद्रिका राणीस प्रजेच्या कल्याणासाठी लक्ष्मीव्रताची आठवण करून द्यावी. त्यामुळे माझे वास्तव्य राजवाड्यात राहून राजाकडून प्रजेचे कल्याण होईल. अन्यथा मी सामान्य माणसाकडे वास केल्यास फक्त एकट्याचा फायदा होईल, म्हणून जनकल्याणार्थ राजवाड्यात राहणे बरे असा विचार करून लक्ष्मीने एका वृद्ध स्त्रीचे रूप घेतले व काठी टेकीत ती राजवाड्याच्या मुख्य दरवाजापाशी आली तेव्हा तेथील द्वारपालाने लक्ष्मीला विचारले, ''आपणांस कोणास भेटावयाचे आहे?'' तेव्हा लक्ष्मीने सांगितले की, ''मला सुरतचंद्रिका राणीसाहेबांना भेटावयाचे आहे.'' द्वारपालाने लगेच राणीच्या एका दासीला बोलावून लक्ष्मीची भेट घालून दिली. दासीने अधिक चौकशी करण्याकरिता लक्ष्मीरूपातील वृद्ध स्त्रीला प्रश्न विचारले, ''आपण कोण? आपले नाव काय? आपण कोठून आलात? आपले राणीसाहेबांकडे काय काम आहे?''

लक्ष्मीने दासीला सांगितले की, ''मी द्वारकेत राहणाऱ्या भुवनेश नावाच्या विद्वान ब्राह्मणाची पत्नी असून, माझे नाव कमला आहे. मी येथे येण्याचे कारण तुला थोडक्यात सांगते, ऐक!''

तुमची सुरतचंद्रिका राणी मागच्या जन्मी एका वैश्याची पत्नी होती. तो वैश्य दरिद्री होता, त्यामुळे नवरा-बायकोचे वारंवार तंटे होत असत. एके दिवशी भांडण करून ती घराबाहेर पडली व रडत भटकू लागली. ते पाहून मला तिची दया आली. मी तिची विचारपूस करून तिच्या दुःखाचे कारण ऐकले व तिचे दारिद्र्य दूर होण्यासाठी तिला लक्ष्मीव्रत करण्याचा उपदेश केला. लक्ष्मीव्रत कसे करावे याची तिला माहिती सांगितली. त्याप्रमाणे तिने लक्ष्मीव्रत केले. व्रताच्या प्रभावाने ती श्रीमंत व सुखी झाली. लक्ष्मी तिच्या घरी नांदू लागल्यामुळे त्या पती-पत्नीचा संसार सुखाचा झाला व पुढे पुष्कळ वर्षे त्यांनी ऐश्वर्य भोगले. पुढे त्यांना यथाकाल मृत्यू आला. लक्ष्मीव्रताच्या प्रभावाने त्यांना लक्ष्मी प्रसन्न झाल्यामुळे पुढील जन्म राजकुळात मिळाला. मागील जन्मी केलेल्या लक्ष्मीव्रताच्या प्रभावामुळे सुरतचंद्रिका राजघराण्यात सर्व ऐश्वर्य भोगत आहे; परंतु लक्ष्मीव्रताचा आता तिला विसर पडला आहे म्हणून सुरतचंद्रिकेस लक्ष्मीव्रताची आठवण करून देण्यासाठी मी येथे आले आहे.

हे सर्व त्या दासीने ऐकल्यावर तिला मोठे कौतुक वाटले. ती म्हणाली, ''आपण कृपाकरून लक्ष्मीव्रत केव्हा व कसे करावे, हे मला सांगाल काय? तेव्हा वृद्ध स्त्रीरूपातील लक्ष्मी म्हणाली, ''ऐक, मार्गशीर्ष महिन्यातील प्रत्येक गुरुवारी सकाळी नदी किंवा विहिरीवर स्नान करून, पाच डहाळे काढून भरल्या कळशीत ठेवावेत. रांगोळी काढून पाट मांडावा व पाटावर साळी घालून त्यावर कळशी ठेवावी. कळशीमध्ये नाणे, सुपारी, मोती, पोवळे, दुर्वा घालाव्यात. जवळ समई लावावी. कळशीवर आठ बाजूला हळदीकुंकवाची बोटे ओढावीत. 'लक्ष्म्यै नमः' म्हणून पूजा करावी व तुपाचे निरांजन ओवाळावे. पिण्यासाठी वाटीमध्ये दूध ठेवावे व पुऱ्यालाडवाचा नैवेद्य दाखवावा. काही फळे ठेवावीत. पैसा, सुपारी, दक्षिणा, विडा ठेवावा आणि आई लक्ष्मी, अशीच येत जा, मुलाबाळांना सुखी ठेव, मला सौभाग्य दे, तुझी पूजा करून घे, सोन्याचांदीचा प्रकाश पडू दे, दूधदुभत्याची लयलूट होऊ दे, माझा नमस्कार तुला पोहोचू दे, तुझा आशीर्वाद मला मिळू दे. भरली घागर घरात राहू दे, तेलतुपाचा दिवा तुला दिसू दे, माझे बोल तू ऐकावे, तुझे बोल मी मानावे, हीच प्रार्थना. अशी मनोभावे प्रार्थना करावी. सायंकाळी गाईची पूजा करावी. तिला पुरणवरणाचा नैवेद्य दाखवावा आणि आपण व्रतस्थ रहावे. रात्री जागर करावा. उणेदुणे बोलू नये. सकाळी कळशीतील पाणी नदी किंवा विहिरीत सोडावे. पाच डहाळे पाच ठिकाणी टाकावेत आणि ज्या ठिकाणी पूजा केली असेल, त्या ठिकाणी हळदीकुंकू वाहावे. अशा तऱ्हेने मार्गशीर्ष महिन्यातील हे व्रत चार गुरुवारी करावे व आपल्या ऐपतीप्रमाणे दानधर्म करावा.

हे सर्व लक्षात घेऊन व्रत कर. तुझे कल्याण होईल व तुला कोणी भक्तीने विचारल्यास या व्रताची माहिती सांग. अभक्तीने विचारल्यास या व्रताची माहिती सांगू नकोस. दासीने हे सर्व मन लावून ऐकून घेतले व नंतर त्या वृद्ध स्त्रीला म्हणाली, ''आजीबाई मी तुमचा बराच वेळ घेऊन तुम्हाला थांबविले, याबद्दल मला क्षमा करा. आत जाऊन राणीसाहेबांना तुम्ही आल्याचे सांगते.'' त्याप्रमाणे दासीने राणीवशात जाऊन एक वृद्ध ब्राह्मण स्त्री भेटावयास आल्याचे राणीला सांगितले.

सुरतचंद्रिका राणीला वैभवाचा मोठा गर्व झाला होता; त्यामुळे तिला दासीचा निरोप आवडला नाही व उलट राग आला. राणी उद्दाम झाली होती. ती रागाने बाहेर आली व त्या वृद्ध स्त्रीला म्हणाली, ''काय ग थेरडे, तू कशाला आलीस येथे? कुणी सोडले तुला येथवर? चल चालती हो येथून!''

लक्ष्मी म्हणाली, ''दुष्टे इतकी उन्मत्त कशाने झालीस? तुझे उद्दाम वर्तन पाहून मला क्षणभरही येथे रहावेसे वाटत नाही. आजचा दिवस लक्ष्मीचा असता तू माझी अवहेलना केलीस, त्याचे फळ तुला लवकरच मिळेल.'' असे म्हणून लक्ष्मी तेथून चालूही लागली. लक्ष्मी राजवाड्यातून रागाने बाहेर पडत असताना वाटेत शामबालेच्या दृष्टीस पडली. तेव्हा शामबालेने तिची आस्थेने विचारपूस केली. लक्ष्मीने राजवाड्यात घडलेली सर्व हकिकत तिला सांगितली, कारण शामबालेने तेथे राहू नये असे तिला वाटत होते. शामबालेने लक्ष्मीचे बोलणे शांतपणे व नम्रपणे ऐकून घेतले व त्याच दिवशी व्रतास आरंभ केला. मार्गशीर्ष महिन्यातील तो पहिलाच गुरुवार होता. लक्ष्मीच्या प्रसादाने शामबालेचा विवाह सिध्देश्वर नामक राजाच्या मालाधार नामक राजपुत्राशी झाला व शामबाला पतिगृही राजवैभवात नांदू लागली.

इकडे लक्ष्मीचा कोप होऊन भद्रश्रवा राजाचे राज्य लयास गेले. सर्व संपत्ती जाऊन राजा राज्यभ्रष्ट झाला. त्याचे सर्व वैभव जाऊन त्यास दरिद्री अवस्था प्राप्त झाली. राणीच्या आडमुठ्या वागण्यामुळे राजकुमारही सोडून गेले. वेळेवर खाण्यास अन्न नाही, पांघरावयास वस्त्र नाही अशी स्थिती झाल्यामुळे राणीने आपल्या जावयाकडे जाऊन साहाय्य मागण्याची राजाला सूचना केली. राजा त्याप्रमाणे फिरत फिरत जावयाच्या राजधानीत आला व नदीकाठी विश्रांती घेत असता त्याला शामबालेच्या दासीने पाहिले व राजवाड्यात जाऊन शामबालेच्या कानावर घातले. ते ऐकून शामबालेने आपल्या वडिलांना वस्त्रे, भूषण व घोडा पाठवून मोठ्या आदराने बोलावून घेतले. त्यांचा आदर-सत्कार करून घरचे वर्तमान विचारले. सर्व ऐकून शामबालेस वाईट वाटले. शामबालेने पित्याचा चार दिवस पाहुणचार करून, द्रव्य देऊन निरोप दिला.

भद्रश्रवा राजा ते द्रव्यांचे भांडे घेऊन घरी गेला आणि त्याने सुरतचंद्रिकेस ते दाखविताच त्याचे कोळसे झाले. काही दिवसांनी सुरतचंद्रिका आपल्या लेकीकडे गेली. तो दिवस मार्गशीर्ष महिन्यातील चौथा गुरुवार होता. शामबाला नेहमीप्रमाणे लक्ष्मीव्रताच्या गडबडीत होती. पूजा आटोपून प्रार्थना करीत होती. राणीने ते पाहिले, तेव्हा त्या व्रताची तिला आठवण झाली. आपली चूक तिला कळली तिने लक्ष्मीची क्षमा मागितली व कळकळीने प्रार्थना करून तिने लक्ष्मीव्रतही केले व मुलीला घडलेली सर्व हकिकत सांगितली. मातृपितृभक्त मुलीला आपल्या आईवडिलांची दया आली. तिने आपल्या नवऱ्याला सांगून आपल्या बापाचे राज्य परत मिळवून दिले व आईला राजवाड्यात पोहोचविले. मग तिचे भाऊही घरी परत आले.

राणीने अत्यंत भक्तीने लक्ष्मीव्रताला सुरुवात केली. लक्ष्मी तिच्यावर पुन्हा प्रसन्न झाली व पूर्वीप्रमाणेच राज्यकारभार सुरू झाला.

ही कथा ऐकणाऱ्यांना, वाचणाऱ्यांना आणि व्रत करणाऱ्यांना सुखसमाधान आणि वैभव मिळेल. वैभव मिळाल्यावर उतू नये, गर्वाने सर्वांना तुच्छ लेखू नये, दानधर्म विसरू नये म्हणजे राजाराणी सुखी झाली तसे तुम्ही आम्ही सुखी होऊ. ❑

• मकर संक्रांती •

।। श्री गणेशाय नमः ।।
।। श्री सरस्वत्यै नमः ।।

श्री शके १९४५ च्या **मकर संक्रांतीचे फल** – रविवार दि.१४ जानेवारी २०२४ म्हणजेच शके १९४५ पौष शु.३ उत्तररात्री २.४२ वाजता सूर्य मकर राशीत प्रवेश करीत आहे.

संक्रांतीचा पुण्यकाल – सोमवार दि.१५ जानेवारी २०२४ रोजी सूर्योदयापासून सूर्यास्तापर्यंत आहे.

सूर्याचे मकर संक्रमण विष्टि करणावर होत असल्याने वाहन घोडा असून उपवाहन सिंह आहे. तिने काळे वस्त्र परिधान केले असून हातात भाला घेतला आहे. हळदीचा टिळा लावलेला आहे. वयाने वृध्द असून बसलेली आहे. वासाकरिता दुर्वा घेतलेल्या आहेत. चित्रान्न भक्षण करीत आहे. ब्राह्मण जाति आहे. भूषणार्थ सोने धारण केले आहे. वारनांव घोरा व नाक्षत्रनांव महोदरी असून सामुदाय मुहूर्त १५ आहेत. उत्तरेकडून दक्षिणेस जात आहे व नैऋत्य दिशेस पाहत आहे.

संक्रांतीचे फल – संक्रांतीने ज्या वस्तू परिधान केल्या आहेत त्या वस्तू महाग होतील. संक्रांती जेथून आली आहे तेथील जनतेला सुख प्राप्त होईल.

पर्वकालात द्यावयाचे दान – नवे भांडे, गाईला घास, अन्न, तिलपात्र, गूळ, तीळ, सोने, भूमी, गाय, वस्त्र, घोडा इत्यादी यथाशक्ती दाने द्यावीत.

किंक्रांत – करिदिन मंगळवार दि.१६ जानेवारी २०२४ रोजी आहे.

संक्रांतीमध्ये वर्ज्य कर्मे – दात घासणे, कठोर बोलणे, वृक्ष-गवत तोडणे, गाई-म्हशींची धार काढणे व कामविषयक सेवन ही कामे करू नयेत.

जन्म नक्षत्रावरून संक्रांतीची शुभाशुभ फले

प्रवास	भोग	व्यथा	वस्त्रलाभ	द्रव्यनाश	विपुल धन
धनिष्ठा	उ.भाद्रपदा-रेवती	मृग	पुष्य-आश्लेषा	चित्रा	अनुराधा-ज्येष्ठा
शततारका	अश्विनी-भरणी	आर्द्रा	मघा-पू.फाल्गुनी	स्वाती	मूळ-पूर्वाषाढा
पू.भाद्रपदा	कृत्तिका-रोहिणी	पुनर्वसु	उ.फाल्गुनी-हस्त	विशाखा	उत्तराषाढा-श्रवण

संकष्ट चतुर्थी
चंद्रोदय दि.२९ जानेवारी

				बारामती	०९.२२	रत्नागिरी	०९.३०	मार्गाव	०९.२७	बेंगलोर	०९.११	बिदर	०९.०९
				सातारा	०९.२६	चिपळूण	०९.२६	फोंडा	०९.२७	बेळगाव	०९.२७	कारवार	०९.२७
				कराड	०९.२६	राजापूर	०९.२६	पणजी	०९.२७	बागलकोट	०९.१८	हुबळी	०९.२३
मुंबई	०९.३०	पनवेल	०९.३०	कोल्हापूर	०९.२६	दापोली	०९.३०	छ.संभाजीनगर	०९.२१	गोकाक	०९.२३	धारवाड	०९.२३
ठाणे	०९.३०	पालघर	०९.२९	सांगली	०९.२२	सावंतवाडी	०९.२७	अहमदनगर	०९.२१	निपाणी	०९.२७	म्हैसूर	०९.१६
कल्याण	०९.३०	नाशिक	०९.२५	सोलापूर	०९.१८	कणकवली	०९.२७	धाराशिव	०९.१८	अथणी	०९.२२	हैद्राबाद	०९.१०
डोंबिवली	०९.३०	महाड	०९.३०	पंढरपूर	०९.२२	वेंगुर्ला	०९.२७	लातूर	०९.१३	मुधोळ	०९.२३	दिल्ली	०९.०८
अलिबाग	०९.३०	पुणे	०९.२५	मंगळवेढा	०९.२२	म्हापसा	०९.२७	नागपूर	०९.०४	विजयपूर	०९.१८	बडोदा	०९.२८

जानेवारी महिन्यातील तिथीविषयक माहिती येथे पहा

दि.२ श्री बहादूरशहादेव यात्रा मनू ता.कराड
दि.६ राधाकृष्ण उत्सव रोहिंजन ता.पनवेल जि.रायगड
संत काशीबा महाराज पुण्यतिथी क्षेत्र अरण ता.माढा
दि.८ श्री यल्लमा यात्रा घानवड ता.खानापूर जि.सांगली
श्री यल्लमा यात्रा जत जि.सांगली
दि.११ उत्तराषाढार्कः रात्री ८.१२
श्री काळबादेवी यात्रा मुंबई
श्री तुकारामबाबा जोशी पुण्यतिथी
दि.१२ श्री रंगदासस्वामी महाराज पु.ति.क्षेत्र अणे ता.जुन्नर जि.पुणे
सूर्यनारायण मंदिर किरणोत्सव प्रारंभ नारायण चिंचोली ता.पंढरपूर
दि.१३ पारशी शेहरेवार मासारंभ
दि.१४ बसवक्रांती दिन
वीर जीवा महाला पुण्यदिन
ज्ञानगिरीस्वामी पुण्यतिथी मिरज
दि.१५ प्रयाग स्नानारंभ
दि.१६ तुकारामबाबा जोशी जयंती
त्रिंबक अण्णा महाराज पुण्यतिथी कंदर ता.करमाळा
मसोबा यात्रा प्रा.जवळा ता.सांगोला
दि.१७ श्री स्वामी स्वानंदगिरी पुण्यतिथी खेर्डी ता.चिपळूण
दि.१८ शनीदेव उत्सव राक्षसभुवन (शनी) ता.गेवराई जि.बीड
विष्णुदास कवी पुण्यतिथी माहुर
दि.२२ अमृत सकाळी ७.१७ नंतर
बेगमपूर उरूस ता.मोहोळ
दि.२३ यल्लमा यात्रा मतकुणकी ता.तासगाव जि.सांगली
दि.२४ श्रवणेर्कः रात्री १०.३०
चंडीराम महाराज पुण्यतिथी खेड (राजगुरूनगर) जि.पुणे
सय्यदबाबा यात्रा सय्यदवाडी ता.शिराळा
दि.२५ श्री जिजामाता जयंती सिंदखेडराजा जि.बुलढाणा
शाकंभरी व कालरात्री नवरात्र समाप्ती
हजरत अलि जन्मदिन
नाथ यात्रा प्रा.खरसुंडी ता.आंटपाडी
यल्लमा यात्रा बलगवडे ता.तासगाव
बंदेनवाज उरूस बावची ता.वाळवा
दावलमलिक उरूस शिवपुरी ता.वाळवा
वाग्देव महा.पु.ति.वाठार स्टेशन ता.कोरेगाव जि.सातारा
रोकडाईदेवी यात्रा माळेगाव ता.माढा
शाकंभरीदेवी उत्सव बदामीनगर सातारा
बाळुंबाईदेवी यात्रा उंबर्डे ता.खटाव
निनाईदेवी यात्रा भुरकवाडी ता.खटाव
उत्तवेश्वर यात्रा वाळणे गावडूस ता.महाबळेश्वर
श्री भैरवनाथ यात्रा कमान(चास) ता.राजगुरूनगर जि.पुणे
थापलिंग यात्रा शिंगवे व नागापूर ता.आंबेगाव जि.पुणे
शेरखावलीबाबा यात्रा कानडगाव पो.निंभेरे ता.राहुरी
श्रृंगेरीदेवी यात्रा ब्रह्मगाव ता.आष्टी
श्री रवळनाथ यात्रा नाते ता.महाड
दि.२६ संगोळी रायण्णा पुण्यदिन
वीरभद्र जत्रा हुमणाबाद
भुवनेश्वरीदेवी यात्रा शिरदवाड ता.शिरोळ जि.कोल्हापूर
गजानन महाराज यात्रा मुंडगाव ता.अकोट जि.अकोला
खंडोबा यात्रा वलखड ता.खानापूर जि.सांगली
दि.२९ क्षीरसागर ऊर्फ तात्या महाराज पु.ति.दहीवडी ता.माण
दि.३१ देगलूरकर म.पु.ति.पंढरपूर
संत जळोजी-मळोजी सुतार महाराज पुण्यतिथी पंढरपूर

पंचांग (मुंबई वेळेप्रमाणे)
जानेवारी २०२४ — श्री शालिवाहन शके १९४५ — मार्गशीर्ष - पौष — विक्रम संवत् २०८०

ता.	वार	तिथी	ता.मि. पर्यंत	नक्षत्र	ता.मि. पर्यंत	योग	ता.मि. पर्यंत	करण	ता.मि. पर्यंत	चंद्रराशी	सूर्योदय	सूर्यास्त	भा.सौर दिनांक
जानेवारी		मार्गशीर्ष											पौष
०१	सोम	कृ.पंचमी	१४.२७	मघा	०८.३५	आयुष्मान	२८.३४	गर	२७.४८	सिंह	०७.१४	१८.१०	११
०२	मंगळ	कृ.षष्ठी	१७.०९	पू.फाल्गुनी	११.४१	सौभाग्य	२९.३१	विष्टि	३०.०३	१८.२७ नं.कन्या	०७.१४	१८.११	१२
०३	बुध	कृ.सप्तमी	१९.४७	उ.फाल्गुनी	१४.४४	शोभन	३०.१९	बालव	अहोरात्र	कन्या	०७.१४	१८.११	१३
०४	गुरु	कृ.अष्टमी	२२.०३	हस्त	१७.३२	अतिगंड	३०.४७	बालव	०८.५९	३०.४५ नं.तूळ	०७.१५	१८.१२	१४
०५	शुक्र	कृ.नवमी	२३.४५	चित्रा	१९.४८	सुकर्मा	३०.४६	तैतिल	११.००	तूळ	०७.१५	१८.१३	१५
०६	शनि	कृ.दशमी	२४.४१	स्वाती	२१.२२	धृति	३०.०९	वणिज	१२.१९	तूळ	०७.१५	१८.१३	१६
०७	रवि	कृ.एकादशी	२४.४५	विशाखा	२२.०७	शूल	२८.५१	बव	१२.५०	१६.०० नं.वृश्चिक	०७.१५	१८.१४	१७
०८	सोम	कृ.द्वादशी	२३.५८	अनुराधा	२२.०२	गंड	२६.५४	कौलव	१२.२८	वृश्चिक	०७.१६	१८.१५	१८
०९	मंगळ	कृ.त्रयोदशी	२२.२४	ज्येष्ठा	२१.१०	वृध्दि	२४.२१	गर	११.१७	२१.१० नं.धनू	०७.१६	१८.१५	१९
१०	बुध	कृ.चतुर्दशी	२०.११	मूळ	१९.४०	ध्रुव	२१.१७	विष्टि	०९.२२	धनू	०७.१६	१८.१६	२०
								चतुष्पाद	३०.५२				
११	गुरु	कृ.अमावास्या	१७.२७	पूर्वाषाढा	१७.३९	व्याघात	१७.४९	किंस्तुघ्न	२७.५७	२३.०५ नं.मकर	०७.१६	१८.१७	२१
		पौष											
१२	शुक्र	शु.प्रतिपदा	१४.२४	उत्तराषाढा	१५.१८	हर्षण	१४.०४	बालव	२४.४८	मकर	०७.१६	१८.१७	२२
१३	शनि	शु.द्वितीया	११.११	श्रवण	१२.४९	वज्र	१०.१३	तैतिल	२१.३५	२३.३५ नं.कुंभ	०७.१६	१८.१८	२३
						सिध्दि	३०.२१						
१४	रवि	शु.तृतीया	०८.००	धनिष्ठा	१०.२२	व्यतिपात	२६.३९	वणिज	१८.२८	कुंभ	०७.१७	१८.१८	२४
		शु.चतुर्थी	२८.५९										
१५	सोम	शु.पंचमी	२६.१६	शततारका	०८.०६	वरियन	२३.१०	बव	१५.३५	२४.३७ नं.मीन	०७.१७	१८.१९	२५
				पू.भाद्रपदा	३०.०९								
१६	मंगळ	शु.षष्ठी	२३.५७	उ.भाद्रपदा	२८.३७	परिघ	२०.००	कौलव	१३.०४	मीन	०७.१७	१८.२०	२६
१७	बुध	शु.सप्तमी	२२.०६	रेवती	२७.३३	शिव	१७.१२	गर	१०.५८	२७.३३ नं.मेष	०७.१७	१८.२०	२७
१८	गुरु	शु.अष्टमी	२०.४४	अश्विनी	२६.५७	सिध्द	१४.४६	विष्टि	०९.२२	मेष	०७.१७	१८.२१	२८
१९	शुक्र	शु.नवमी	१९.५१	भरणी	२६.४९	साध्य	१२.४५	बालव	०८.१४	मेष	०७.१७	१८.२२	२९
२०	शनि	शु.दशमी	१९.२६	कृत्तिका	२७.०८	शुभ	११.०५	तैतिल	०७.३५	०८.५२ नं.वृषभ	०७.१७	१८.२२	३०
													माघ
२१	रवि	शु.एकादशी	१९.२७	रोहिणी	२७.५१	शुक्ल	०९.४५	वणिज	०७.२३	वृषभ	०७.१७	१८.२३	१
२२	सोम	शु.द्वादशी	१९.५१	मृग	२८.५७	ब्रह्मा	०८.४५	बव	०७.३६	१६.२२ नं.मिथुन	०७.१७	१८.२४	२
२३	मंगळ	शु.त्रयोदशी	२०.३९	आर्द्रा	३०.२५	ऐंद्र	०८.०३	कौलव	०८.१२	मिथुन	०७.१७	१८.२४	३
२४	बुध	शु.चतुर्दशी	२१.४९	पुनर्वसु	अहोरात्र	वैधृति	०७.३८	गर	०९.११	२५.४६ नं.कर्क	०७.१६	१८.२५	४
२५	गुरु	शु.पौर्णिमा	२३.२३	पुनर्वसु	०८.१५	विष्कंभ	०७.३१	विष्टि	१०.३३	कर्क	०७.१६	१८.२५	५
२६	शुक्र	कृ.प्रतिपदा	२५.१९	पुष्य	१०.२७	प्रीति	०७.४०	बालव	१२.१८	कर्क	०७.१६	१८.२६	६
२७	शनि	कृ.द्वितीया	२७.३६	आश्लेषा	१३.००	आयुष्मान	०८.०७	तैतिल	१४.२५	१३.०० नं.सिंह	०७.१६	१८.२७	७
२८	रवि	कृ.तृतीया	३०.१०	मघा	१५.५१	सौभाग्य	०८.४९	वणिज	१६.५१	सिंह	०७.१६	१८.२७	८
२९	सोम	कृ.चतुर्थी	अहोरात्र	पू.फाल्गुनी	१८.५६	शोभन	०९.४२	बव	१९.३१	२५.४३ नं.कन्या	०७.१६	१८.२८	९
३०	मंगळ	कृ.चतुर्थी	०८.५३	उ.फाल्गुनी	२२.०५	अतिगंड	१०.४१	कौलव	२२.१५	कन्या	०७.१५	१८.२८	१०
३१	बुध	कृ.पंचमी	११.३५	हस्त	२५.०७	सुकर्मा	११.३९	गर	२४.५२	कन्या	०७.१५	१८.२९	११

दि.१ जानेवारी रोजी सूर्योदयी : रवि, मंगळ-धनू, चंद्र-सिंह, बुध, शुक्र-वृश्चिक, गुरु, हर्षल-मेष, शनि-कुंभ, नेपच्यून-मीन, प्लुटो-मकर राशीत राहील. दि.७ जानेवारी बुध-धनू, दि.१४ जानेवारी रवि-मकर, दि.१८ जानेवारी शुक्र-धनू राशीत प्रवेश करील.

मार्गशीर्ष अमावास्या प्रारंभ- बुधवार दि.१० जानेवारी रात्री ०८.११, समाप्ती- गुरूवार दि.११ जानेवारी सायं.०५.२७

पौष पौर्णिमा प्रारंभ- बुधवार दि.२४ जानेवारी रात्री ०९.४९, समाप्ती- गुरूवार दि.२५ जानेवारी रात्री ११.२३